

Anbudet

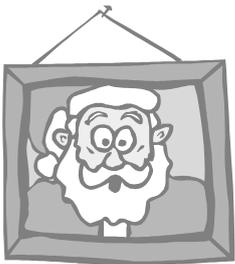
Eskilstuna - Strängnäs
Släktforskarförening

Informationsblad för Eskilstuna - Strängnäs släktforskarförening Nr. 4 år 2001

Dambergsgatan 1
"Ring så öppnar vi"

Presstopp!
Den 19/1 "slår vi upp portarna" till den nya lokalen
Välkommen, räkna med trängsel!
Föreningen bjuder på fika!

Styrelsen önskar alla medlemmar
en riktigt
God Jul
och
Ett Gott Nytt År

Anbudet

ESSF Adress:

Eskilstuna - Strängnäs
Släktforskarförening
Dambergsgatan 1
633 41 ESKILSTUNA
Telefon 016 - 12 21 47

Postgiro:

73 81 41-1

Medlemsavgifter 2002

Fullbetalande	200.- / år
Familjemedlem	100.- / år
Medlemskap för ungdom upp till 23 år	25.- / år

Avgift för ny medlem som betalas in till föreningen mellan den 1/10 och 31/12 ger fullt medlemskap även på följande år.

Redaktion

Redaktör och ansvarig utgivare:

Arne Carlsson
Gillbergavägen 140
632 36 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 42 64 10
Fax 016 - 42 64 10
Mobil 070 - 588 06 10
E-post arne@caritakonsult.se

Adressändring

Skickas till Kassören!!

Eftertryck eller citat

Får gärna göras ur Anbudet under förutsättning att källan och författare anges.

Anbudet ges ut 4 ggr. per år i ca 450 ex och framställs och kopieras hos:
Carita Konsult & Service i Eskilstuna
Tfn/Fax 016 - 42 64 10

ISBN/ISSN 9929522492

Busslinjer

Enligt uppgift så går följande bussar via Kungsvägen: (Från Strängnäs nr 720),
Servicelinjen 111, 101, 122 och 127 i Eskilstuna

Obs! Ny adress efter 19/1 2002

Styrelse 2001

Ordförande:

Arne Carlsson
Gillbergavägen 140
632 36 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 42 64 10
Fax 016 - 42 64 10
Mobil 070 - 588 06 10
E-post: arne@caritakonsult.se

Vice Ordförande:

Kajsa Nilsson
Lundvägen 3
645 32 STRÄNGNÄS
Tfn 0152 - 120 01
Fax 0152 - 120 01

Sekreterare:

Anita Carlsson
Gillbergavägen 140
632 36 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 42 64 10
Fax 016 - 42 64 10
E-post: anita@caritakonsult.se

Kassör:

Margareta Gustafsson
Åkerövägen 6
633 47 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 13 11 80
Fax 016 - 14 71 00
E-post: m.gson@sverige.nu

Manus och utgivningsdagar för Anbudet 2002

Sista manusdag,	Utgivningsdag
Nr 1 "- 12/1	"- 11/2
Nr 2 "- 8/4	"- 6/5
Nr 3 "- 26/8	"- 16/9
Nr 4 "- 11/11	"- 2/12

Parkeringsplats för bil

Finns vid Sveaplans centrum och ibland även på Dambergsgatan, **kör lugnt, villaområde.**

Här ligger lokalen

Övriga styrelsemedlemmar:

Sture Appelblom
Vitalisvägen 2 C
645 32 STRÄNGNÄS
Tfn 0152 - 109 73

Kjell Ivarsson

Östra Storgatan 12
633 42 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 12 35 91
E-post:
kjell.ivarsson@mbox304.swipnet.se

Sonja Jönsson

Gräsgatan 40
645 40 STRÄNGNÄS
Tfn 0152 - 139 40
Fax 0152 - 139 40
E-post: bj13940@swipnet.se

Sven Kullman

Thulegatan 9 B
633 58 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 12 62 87
E-post:
smedcomp@eskilstuna.mail.telia.com

Karl-Inge Karlberg

Mellanvägen 35
633 69 SKOGSTORP
Tfn 016 - 252 57
E-post: beirut@mbox301.swipnet.se

Föreningens hemsida:
<http://home.swipnet.se/essf>

Ringklocka

Knappen sitter till vänster om ytterdörren. När lokalen är öppen för medlemsträff så skall du ringa på klockan så kommer någon och öppnar för dig. Adressen till lokalen är Dambergsgatan 1.

Ja, nu blir det samma gamla problem att komma ut på stan igen eftersom julen snart står för dörren! Det där är samma gamla vits som dras varje år.

Annars är vi ju inne i en ganska stor förändring när det gäller föreningsverksamheten. Ja jag menar naturligtvis det här med att vi planerar att byta föreningslokal.

Höstmötet gav ju efter omröstning styrelsen i uppdrag att fortsätta att leta efter en ny lokal och fick också i uppdrag att förhandla fram bästa möjliga hyresavtal.

I skrivande stund så har vi kommit så långt att vi har nått en överenskommelse med den potentiella hyresvärdens om hyresnivån för 105 m².

Hyran kommer första året att bli 2.750:- i månaden inkl. värme. För år två har vi sedan diskuterat 2.900:- för samma yta.

Enligt "kunniga" på området så är det en helt acceptabel hyresnivå med tanke på yta och läge. I hyran ingår då också minst en parkeringsplats på gården som är reserverad för våra lokalvärdar som kommer först och åker sist. Det kan ju också vara bra för de tillfällen när någon kommer och har något tungt som ska in i lokalen och därmed slipper bära längre än nödvändigt.

Höstmötet beslutade också att sätta medlemsavgiften för år 2002 för fullbetalande medlem till 200:- per år och beslutade också att ge styrelsen i uppdrag att sätta medlemsavgiften för familjemedlem till en lämplig nivå med

tanke på att familjemedlem inte har Anbudet etc.

Styrelsen har därför på styrelsemötet den 15/11 2001 beslutat att avgiften för familjemedlemmar ska höjas med samma belopp som för ordinarie medlem (75:-).

Detta innebär alltså att avgiften för familjemedlem för år 2002 blir 100:-.

Det kan synas som om det här är ganska kraftiga höjningar och en och annan kommer nog att fundera på om det är värt att vara med i föreningen med "dessa höga avgifter".

Men låt mig då berätta om de planer som har diskuterats i styrelsen under det gångna året:

Att vår lokal är för liten det har de flesta konstaterat när vi har varit fler än 6-7 st. på en gång, luften räcker inte till och det är ofta väldigt svårt att hitta en parkeringsplats.

I den nya lokalen så får vi enligt den brandsyn som vi genomfört tillsammans med folk från Räddningstjänsten vara betydligt fler om vi bara ser till att det finns minst två utvägar och ett par brandsläckare utplacerade på strategiska ställen.

Vi planerar att köpa in nya mikrokortläsare, främst för våra medlemmar men också naturligtvis för att kunna använda vid kursverksamheten.

Vi har varit i kontakt med ett par studieförbund och diskuterat om att arrangera utbildningen tillsammans med dem, med allt vad det kan innebära.

Vi vill försöka se till att alla i föreningen ska kunna ha en föreningslokal att vara i inom rimligt avstånd, det innebär alltså att vi har börjat diskutera i termerna att försöka få tag i ytterligare en lämplig lokal ex. vis i Strängnäs där vi kan träffas på samma sätt som i lokalen i Eskilstuna.

Våra styrelsemedlemmar som bor i Strängnäs är beredda att ta emot synpunkter och åsikter runt detta och naturligtvis så ställer hela styrelsen upp för att diskutera per telefon eller på

lämplig plats där vi kan samlas några stycken. Så ta kontakt med oss och låt oss höra vad just du tycker att vi ska satsa på!

Föreningen har ju under ett tag nu bedrivit en ganska aktiv marknadsföring tack vare våra utställningar i Eskilstuna, Strängnäs och i Stallarholmen. Detta har gett till resultat att vi har fått många kursanmälningar och också gett till resultat att föreningens medlemsantal har gått över 400 strecket.

Men det här med ett högt medlemsantal får ju inte vara ett självändamål, det gäller ju att ta vara på alla medlemmar också och att kunna ge dem den service som man har rätt att förvänta sig.

En service i det här sammanhanget är naturligtvis medlemsresorna som vi har ordnat till både Leksand och Arninge. Här diskuterar vi nu i styrelsen att ordna andra resor till våren.

Även här vill vi ha tips på lämpliga platser att besöka!

Det här med kurser, nya medlemmar och resor ger ju naturligtvis föreningen ett visst ekonomiskt tillskott också, men inte desto mindre så har styrelsen nu vänt sig till tänkbara sponsorer i regionen för att vi ska kunna få möjlighet att fortsätta arbetet med våra register över födda, vigda och döda även från församlingarna runt Strängnäs med omnejd samt tidigare och senare uppgifter för de församlingar som vi har börjat med.

Detta kommer att kräva insatser när det gäller att läsa kyrkoböcker, registrera uppgifterna och därefter den be-

Fortsättning på sidan 4

Fortsättning från sidan 3

handling som behövs för att lägga in uppgifterna i en gemensam databas.

Här finns alltså stora möjligheter för den som är intresserad av att få ta tag i en bunt mikrokort, träna på handskriftsläsning och att på något sätt registrera eller renskriva uppgifterna, det är bara att meddela intresset till under teknad så ska jag se till att du kommer igång.

Det här skulle ju kunna vara en uppgift för "ett gäng medlemmar i Strängnäs med omnejd" som kanske kan träffas och "arbeta" tillsammans med det här projektet.

Styrelsen planerar naturligtvis att fortsätta med interna fortsättningscirklar i Disgen, ev. Holger, handskriftsläsning, någon typ av fortsättningskurser etc. De kurser som har gått nu under hösten har varit välbesökta och verkar också ha gett gott resultat.

Ett evenemang som vi diskuterat under en längre tid börjar nu ta form, nämligen anordnandet av en anbytar-dag, vi siktar på att arrangera den tillsammans med någon eller några av hembygdsföreningarna i närheten och en arbetsgrupp bestående av Sture Appelblom, Sven Kullman och Karl-Inge Karlberg har åtagit sig att arbeta med förberedelserna inför denna.

Som du ser så finns det mycket att bita i framöver och som någon medlem sa

när vi ventilerade det här med höjning av medlemsavgiften: -det är ju bara fråga om tre st. lösnummer av Allers eller någon annan veckotidning och det tar man sig nog råd med.

Någon har sagt att släktforskaren i allmänhet är mycket av en ensamvarg, men min kunskap om vargar säger mig att vargen är ett flockdjur och då finns det stor anledning att vara med i en förening för släktforskare och där se till att man får ut det mesta möjliga av samvaron.

Anne Carlsson

Kopior

Eftersom jag jobbar ensam på mitt jobb, så kunde detta förfärliga uppkomma.

Jag hade på jobbet alla mina släktforskaruppgifter. Dessutom hade jag en hel del litteratur omkring detta, samt annat material som tillhörde detta gebit.

Som tur var hade jag tagit ur en pärm med en sida av av mina föräldrar på. Så denna blev inte berörd. Nu var det så att där jag jobbar måste det stå öppet om dagarna. Det var någon (eller några) som var här inne och letade efter pengar.

Nu har det varit så, att man har varit inne här förut, så jag har lärt mig att gömma pengar som jag har hand om.

De hittade alltså inga pengar. Utan de fick se en väska. Den tog dom. (Undrar hur de såg ut i ansiktet när de upptäckte vad det var??).

Med denna artikel vill jag göra all påminna om att man skall göra kopior av sina personakter och antavlor. (och förvara på annan, säker plats, red. anm.).

PS

Jag höll på med 8-9 ledet tillbaka. Alltså nummer mellan 800-1000. Jag hade kommit så långt tillbaka som mitt nummer 8000. Numer är det högsta numret jag har 450.

Adde

DS

Tillgängligt material som finns på Eskilstuna Stadsbibliotek som du kan begära att få låna i receptionen.

Detta material har Margareta Arendt och Anita Carlsson (lokalvärd) letat fram.

Svenska kyrkans prästerskap utg. 1926. Porträttgalleri.
 Svenska läkare utg. 1939. Biografier och porträtt.
 Svenska läkare utg. 1959. Biografier och porträtt.
 Svenska läkaresällskapet 1808-1908 utg. 1909. Porträtt och biografier.
 Svenska män och kvinnor biografisk uppslagsbok.
 Utg. 1942-1955. 8 band.
 Svenskt porträttgalleri
 Svenska teknologföreningen utg. 1911.
 Häradshövdingar med flera utg. 1903.
 Riksdagen utg. 1896.
 Armén utg. 1896-1904.
 Armé andra fördelning utg. 1898.
 Armé tredje fördelning utg. 1903
 Armé fjärde fördelning utg. 1897
 Armé femte fördelning utg. 1901.
 Militärbefäl på Gotland utg. 1908.
 Kungliga flottan utg. 1902.
 Prästerskapet i Sveriges olika stift.
 Lärarkåren (läroverk)
 Universiteten.
 Läkarkåren.
 Akademier samt vittra och lärda samfund.
 Författare.
 Tidningsmän.
 Ingenjörer.
 Apotekare.

Bankmän.
 Tonkonstnärer och sceniska artister.
 Riksdagens första och andra kammare utg. 1867-1904.
 Sällskapet Idun.
 Idkare av handel, industri och sjöfart i Stockholm.
 Veterinärer och tandläkare.
 Arkitekter, bildhuggare målare med flera.
 Centralregister för svensk porträttsamling (ovanstående)
 Svenska tandläkare utg. 1963. Porträtt och biografier.
 Svenska tandläkare i ord och bild.
 Sveriges apotekarhistoria från konung Gustaf 1 till närvarande tid utg. 1910-18. 4 band.
 Sveriges läkarhistoria från Gustaf 1 tid till närvarande tid utg. 1930. 5 band.
 Sveriges styresmän 1937.
 Uppsala universitets matrikel 1595-1817. Register till respektive nations matrikel som finns i Uppsala universitets bibliotek.
 Matrikel över Växjö stift utg. 1857.
 Vem är vem? Götaland 1963.
 Vem är vem? Skåne, Halland och Blekinge utg. 1966.
 Vem är vem ? Stockholm utg. 1945.
 Vem är vem ? Svealand utg. 1964.
 Vem är vem ? Norrland utg. 1965.
 Vem är vem ? Stor-Stockholm.
 Svenska folkhögskolans lärare utg. 1939.
 Svea rikes Ärkebiskopar från 1164 till nuvarande tid 1935.

Nu i November månad 2001 avled Einar Ejeborn, en av våra stöttepelare i föreningen. Han var en av initiativtagarna till föreningens stora arbete med att kopiera Eskilstuna kommuns kyrkoböcker och att börja sammanställa materialet för databehandling. Jag minns så väl när vi var till Hällby Pastorsexpedition och Einar visade mig hur man skulle förfara med de ömtåliga kyrkoböckerna. Som styrelsemedlem under många år var han mycket uppskattad med många ideer som var till nytta i föreningsarbetet. Som så ofta händer bromsas vi i det vi vill syssla med av hälsan, som vi tyvärr inte råder över. På senare år har Einar inte kunnat delta så ofta som han har velat, men vi vet att hans tankar har varit hos föreningen. En mycket god vän har gått bort, men minnena av honom består.

Ingvard Hoffman

Även Anita och jag lärde känna Einar, fast det var under helt andra förhållanden, det var på den tiden när vi var aktiva inom Caravan Club och åkte runt i Europa och Sverige med husvagn. Einar var även då en mycket "bra kompis" som ställde upp så fort det var fråga om något, vad det än vara månede. Att han var intresserad av släktforskning blev vi varse när vi första gången träffade honom på ett av föreningen anordnat föredrag och det blev naturligtvis ett glatt återseende.

Arne Carlsson

Exempel på andra, för släktforskare intressanta böcker som finns i Eskilstunabibliotekets källare

---

Adelskalendrar för Sverige, Finland och Danmark.

Svensk Slätkalender från 1912 och framåt.

Svenska Ättartal 1889 - 1908 Tidskrift för Svensk släktkunskap och släktforskning samt släktbok och slätkalender.

Finlands statskalender 1941 - 1970. Statligt anställda i Finland.

Hvem er Hvem? 1934 - 1973. Norsk biografisk kalender.

Kraks Blå Bog. Olika årgångar mellan 1943 och 1985. Nulevende danske maend og kvinders levnedsløb.

Vem och vad. Finsk biografisk handbok. Olika årgångar mellan 1926 och 1986.

Danskt biografisk lexikon. 1983.

Norskt biografiskt lexikon. 1925.

Sv. Kyrkans Prästerskap. 1901, 1914, 1934. Innehåller prästbiografier.

Publicistklubbens porträttmatrikel. 1901, 1936, 1952. Biografier och porträtt.

Lunds universitets matrikel i olika årgångar. Anställda inom universitetet.

Lärarmatrikel. 1922, 1934, 1946. Biografiska uppgifter om lärare i Sverige.

Postmatrikel. 1952 Biografiska uppgifter om alla anställda inom posten 1952.

Svensk Apotekarkalender. 1952.

Svensk Läkarmatrikel. 19 10.

Svenska Arméns rulla. Innefattande officerare, civilmilitär personal av officerares rang och civil personal. Årgångar mellan 1896 och 1989.

Sveriges (och Norges) Statskalender. Varje år från 1864. Uppgifter om alla statligt anställda.

Uppsala Universitets Matrikel. 1906, 1926, 1936, 1937 - 1950. Uppgifter om styrelse, lärare och tjänstemän.

Vem är det? 1912 -. Svensk biografisk handbok.

Lunds stifts herdaminnen. Utkom 1854 i 5 delar. Med biografiska uppgifter om prästerskapet i stiftet från 1500-talet till 1850-talet.

Västeras stifts herdaminnen. Utkom på 1830-talet. Innehåller liknande uppgifter som ovanstående.

Herdaminnen finns också från andra stift. T.ex. Skara stift 1850 -1930. Karlstads stift medeltiden - till våra dagar. Västeras stift. Kalmar stift.

Ofrälse studenter i Lund 1710 - 1814. Med biografiska uppgifter.

Postkontor och Postmästare. Biografiska uppgifter om postmästare från 1600-talet och fram till 1950-talet i Sverige. Uppgifter om postmästare i Finland fram till 1809.

Hantverkare och fabriker inom Svensk Tobakshantering. 1686 - 1915.

Hur Sverige ordnade Folkförsörjningen under andra världskriget - Männen och kvinnorna bakom verket.

Svenska Teknologföreningen 1861 - 1936.

Karl XIYs officerare. Biografiska anteckningar av olika valörer.

Svenska kvinnor i offentlig verksamhet. 1924. Porträtt och biografier.

Läroverkskollegierna 1923. Biografier och porträtt.

Svenska Gymnastikens Märkesmän.

Svenska Folkrörelser. Utgivna 1936. 3 stora band med biografiska uppgifter om personer engagerade i nykterhetsrörelsen, den politiska arbetarrörelsen, fackföreningsrörelsen, konsumentkooperationen och de folkliga bildningssträvandena.

Margareta Arendt

Släkten är värst

Skulle nog kontrahenterna i följande skilsmässomål hålla med om. Vid Åkers häradsrätts höstting 1814 och påföljande vinterting 1815 i Strängnäs avgjordes skilsmässomålet mellan kusinerna Johan Gustaf Gumaelius och Hedvig Sofia Bonnivier. Paret ifråga hör inte till mina direkta anor men mannen är ättling till min farmors mormors farfars fars Petter Uhr (f 1706) syster Maria Kristina Uhr (f omkring 1704) från Växjö.

Att jag överhuvudtaget intresserade mig för Petter Uhurs syster berodde på att hon gifte sig Gumaelius och att jag kände igen namnet som har anknytning till Strängnäs genom bokförlaget Thomas, vars ägare hette Alarik Hummel-Gumaelius, och den kända anonsbyrå Gumaelius i Stockholm.

Syskonen Uhurs mor, Ingeborg Wedege, gifte sig i sitt andra äktenskap med kyrkoherden Johannes Gumaelius och hennes dotter Maria Kristina med dennes son Johannes Niklas Gumaelius som också var präst. Att hitta präster i släkten är rena vinstloten, det är bara att leta upp dem i stiftets herdaminne så har man alla uppgifter man behöver för att leta vidare i kyrkböckerna.

I Växjö stifts herdaminne stod också att dottersonen, Johan Gumaelius, valde att bli jägmästare istället för präst. Han flyttade till Härad sn i Södermanland och fick därmed en anknytning till Strängnäs eftersom Härad numera tillhör Strängnäs kommun. När jag såg det första gången för många år sedan noterade jag det som ett trevligt uppslag för ev. fortsatt forskning eftersom jag är bosatt i Strängnäs men inte har några anor i kommunen.

Mycket annat mer närliggande kom emellan tills jag nyligen åter blev uppmärksam på namnet Gumaelius och även fann en referens till en bok av N Gellerstedt, "Släkten Gumaelius 1580-1952", utgiven 1952. Fantastiskt, nu var det bara att slå upp och läsa, vilket jag fick göra i läsesalen på

Kungliga biblioteket i Stockholm. För övrigt finns släkten som sådan med i Svenskt biografiskt lexikon liksom flera av dess namnkunniga enskilda medlemmar. Jag beställde kopior på antavlorna som fanns i boken och sedan var det bara att kontrollera var i trädet de fanns som hade anknytning till Strängnäs.

"Min" Maria Kristina Uhurs son Johan Gumaelius f 1722 i Växjö tog vägen över Lids sn i Södermanland och ett första äktenskap innan han blev "lantjägare" i Gripsholms revir, det så kallade livgedinget.

Bostället för lantjägaren var gården Kumla i Härad sn. Äldste sonen Johan Niklas, f 1756 på Taxinge i Lids sn, gifte sig med Anna Maria Heden-

ström, f 1747, dotter till länsman Eric Hedenström som ägde gården Kyrkobyn No 1 i Härad. Han hade ytterligare två döttrar, Brita g 1782 med en bror till Johan Niklas Gumaelius, samt Hedvig Sofia f 1750, gift med komminister Erik Bonnivier i grannsocken Länna.

Av döttrarna blev det så småningom Anna Maria och hennes make Johan Niklas Gumaelius som kom att bo på Kyrkobyn No 1. De fick en son Johan Gustaf Gumaelius och systemern Hedvig Sofia fick två döttrar med sin make prästen Bonnivier och nu är vi äntligen framme vid kontrahenterna i det skilsmässomål jag hittat, kusinerna Johan Gustaf Gumaelius och Hedvig Charlotta Bonnivier. I släktkrönikan av Gellerstedt fanns en uppgift om äktenskapet och skilsmässan, men det fram-

gick inte att de var kusiner, och det som gjorde mig nyfiken var uppgiften att parets två söner tog sin styvfaders efternamn Hemmendorf istället för faderns namn Gumaelius. Varför det? Det måste finnas en anledning.

Om vi börjar med Johan Gustaf Gumaelius så föddes han inte i Härad, där han efter några år kom att bo hela sitt liv, utan i Spelvik sn den 8 juni 1789. År 1809, när han var 20 år gammal, flyttade han från Härad till Qvarnberga i Åker sn som gränsar till Länna sn. I hfl står han som bokhållare. Lagg gården Qvarnberga på minnet för där bodde assessor Lundqvist, en viktig person vid den kommande skilsmässorättegången. Vistelsen i Qvarnberga blev inte lång, Johan Gustaf flyttade hem till Härad igen samma år.

Hans blivande hustru föddes i Åker sn och i födelseboken står: "1787 Åkers Prestegård Ond. 7 Martii klock. 2 förmiddagen födde vice Pastoren Eric Bonniviers kära Hustru Hedvig Sophia Hedenström en dotter som i dopet den 11:te ejusdem blef kallad Hedvig Charlotta." En rad herrar och damer i samhällets övre skikt med "Herr Doctorn och Biskopen samt Riddaren av Nordstjerneorden Carl Jesper Benzelius" i spetsen var faddrar. Att biskopen åtog sig fadderskapet berodde förmodligen på som det står i herdaminnet för Strängnäs stift (Hagström) om barnets far, Eric Bonnivier: "Pvgd 79 27/6 på kallelse af bisk. C.J. Benzelius och hos honom s.å. "domesticus Episcopi".

Eric Bonnivier (stavningen varierar, ibland Bonnevier) fick en komministertjänst i Länna och familjen flyttade enl hfl dit 1810. År 1811 finns följande notering i vigselboken för Härad (C:3): "No2. Majj 26, 2 lystes emellan Bokh: Hr Joh. Gustaf Gumaelius och Mamsell Hedvig Charlotta Bonnivier. Charta 2 sh. wigdes d: 16 Julij, men ej af mig." Den sista anmärkningen torde vara skriven av Eric Bonniviers kollega i församlingen, kanske var det pappa/morbror som vigde paret. Att vigseln inte skedde i brudens hemförsamling be-

Fortsättning från sidan 7

rodde nog på att det brådskade. Redan den 22 oktober noterade pappa Bonnier i födelseboken för Länna församling (C:1) att dottern fött en son, Johan Verner, i Länna prästgård med hela tjocka släkten som faddrar. Till saken hör att makarna var tvungna att söka Kungl Majt:s tillstånd till giftermålet

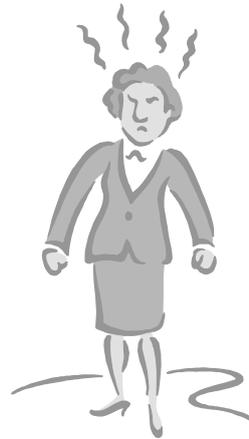
eftersom de var kusiner (RA Nedre justitierevisionen, utslagshandl. 1811 9 maj). Antagligen var de "tvungna" att gifta sig som senare framgår av häradsrättens protokoll vid skilsmässan. Redan 11 mars 1813 föddes nästa son, Karl August, också han i Länna prästgård och antecknades i födelseboken för Länna (C:1).

Jag har jämsides kontrollerat hfl i Länna och Härad och det är svårt att se var Hedvig Charlotta Bonnier och sönerna bodde. Det saknas in- och utflyttningslängder och de finns noterade i båda församlingarna samtidigt men inte maken/fadern. Tala om dubbel bokföring! Johan Gustaf Gumaelius behövde troligen en större gård för att kunna försörja familjen och de flyttade från Kyrkobyn No1, 1/9 mtl stort, till Rosöga i samma sn och arrenderade ½ mtl. Och det var på Rosöga som katastrofen kom, för en stor skandal måste det ha varit med tanke på de inblandades släkt och ställning.

Av rättegångsprotokollet framgår att hustrun, Hedvig Charlotta Bonnier, hos domkapitlet i Strängnäs bett att få sitt äktenskap upplöst 1814 med hänvisning till "uppkommen bitterhet och hat i äktenskapet." Hennes dopfadder biskop Benzelius var död och den nye biskopen hade inte samma nära relationer till familjen utan hänvisade begäran till häradsrätten. J G Gumaelius hade velat försonas med sin hustru som han inte sett sedan hon tagit sina söner med sig och återvänt till föräldrarna i Länna prästgård. Hon var inte intresserad av en sådan lösning och därför blev makarna instämnda till hösttinget 1814 för rättegång och ev upplösning av äktenskapet. Hustrun önskade att få rättegången uppskjuten då hon inte hunnit få någon erfaren lag

kunnig till sin hjälp medan mannen lämnat en skriftlig förklaring till den uppkomna misshälligheten dem emellan. Han skriver så här:

Min hustru, redan från de yngsta år, allmänt i orten känd, för hvad jag med mildaste ordatermer will kalla flygtighet, viste likväl vid förklaringen af mina ömmare känslor ett uppförande som övertygade mig vara bättringens frugt; detta sken af ett framdeles värdigt uppförande bedrog mig, att efter konungen nådiga tillstånd ägta henne, men med hvad förundran och sorg hörde jag icke henne redan få dagar efter Bröllopet, utan föregånget minsta fel å min sida, yttra, att hon endast hade en önskan öfrig, och den att få skiljas vid mig, innan dess ännu retande behag kolnat af åren

och dymedest skulle göra henne nya fåfänga mer kittlande eröfringar tvivelagtige, så lite smickrande än detta var för mig, och ehuru detta säkert upbragt, hvilken om sin heder mån, man som helst, gafs dock efter min längre frånvaro från henne ljuvare ögonblick, då sådant icke en gång å hennes sida fattas i frågan, å min sida sökte jag, måhända otillräckeligen, visa den ägta kärleken tillbörlig agtning; kort sagt, från hennes sida vändes ofta missnöje, aldrig från min, den utbröt dock icke å hennes sida med den styrka som för ungefärligen ett år sedan, då affärer tvingade mig göra en resa till Stockholm jemte min Moder. Dessa dagar begagnade hon att visa verlden sin styrka i utsäfningar

– Åter hemkommande får jag i Strängnäs höra att min Hustru vid mitt hem i Härads Kyrkoby samlat socknens ungdom och efter Calaseringar alt för häftigt jonerat af deras umgänge – Lik en skrämjd Hjort hastade jag vid dessa från flere sidor relaterade skall hem och finner den Gordiska knuten upplöst och Historien sann – Då hade väl ej

varit för mycket med skälig husaga söka revenge ; men mitt tålmod vid så många tillfällen öfversåg alt – Ofta

har jag hört att missgjämingsman gripen i sjelfva gjärningen blir slagen, aldrig har jag hört att han blir modigare – här inträffade dock det efter några dagars utost ovet och misshandling, förmodligen för min efter resans

möder visade oförmögenhet, reste min Hustru, vänlige och alfvarsamma föreställningar oagadt, från mig, till sine föräldrar, därifrån jag aldrig fått se henne återkomma förrän vi, efter af henne föranstaltad kallelse, träffades i Consistorium, där jag icke endast erbjöd utan på det högsta förestälte återförening; men min Hustru afslog de tvärt. Detta försök har jag sedermera å många af henne befra(?)gtade tillfällen förnyat och alltid erfarit en vidrig utgång. Detta tror jag vara nog visat, att felet aldeles icke är å min sida, och får jag således om befrielse från ansvar härutinnan ödmjukast anhålla.

Detta såsom ett tillägg mitt den 9 sistledne februari afgifne förklarande hos Wenerandum Conststorium afgifvet förklarande, är ett med sanning och min uprigtiga tänkesätt förknipat uttryck.

Men då min Hustru otvifvelaktigt ännu fortfar i sin vilja att från mig blifva skild, och jag äfvenledes börjar tro mig olycklig med henne, får jag, såsom påskyndande hjälp häruti, äran nämna någre af händelserna uptäckte förhållanden å hennes sida, mån om skilsmässan ej om hedern, torde hon sjelf behaga uppge öfrige de tiotusende till en del allmänt kände men svåre att bevisa och äro dessa bevisligen af henne öfvade brott, i synnerhet hennes oloflige umgänge och samlag med Jägmästaren Hedenström och kanske om alt fler, blefve hela ortens Ung

Fortsättning på sidan 9

Fortsättning från sidan 8

herrar lika frie sina fyrtio daler silfvermynt som sin Christelige ärbahet. Detta är hvad jag får nämna; önskandes det måtte ytelige bevis foretes. Om min Hustru något mot mig skulle anföra; jag har till hvad jag omrört, lämnat Actor Herr Assessoren Lundeqvist uppgift å nödige vittnen, til opplysning om denna obetänk-samma Hustrus villostigar. Strengnäs den 31 October 1814.

Inför vittensförhören tyckte rätten att det var dags att H Ch Bonnivier infann sig i Strängnäs rådhus där förhandlingarna fick hållas på grund av tingshusets usla tillstånd och kronobetjänten skickades ut i staden att hämta henne. En av pigorna vittnade om att Gumaelius flera gånger *"lätit illa på Hustrun och en gång kallat henne Hora."*

På frågan om hon sett någon främmande karl ligga i matmoderns säng svarade hon sig *"aldrig sett någon annan än LandtJägaren Hedenström ligga i hennes säng twänne nätter ; men witnet, som äfwen tillika med Hustru Gumelius legat i samma säng hade icke märkt det Hedenström företagit sig något oanständigt mot Hustru Gumelius."* Man kan undra hur de

fick rum alla tre. Nästa vittne hade aldrig hört ett ont ord mellan makarna och heller inte sett lantjägaren Hedenström annat än sitta på sängkanten och så långt sträckte sig också den tredje pigan.

Eftersom H Ch Bonnivier förnekade att något otillbörligt skett mellan henne och lantjägare Hedenström och ord stod mot ord bestämdes att förhandlingarna skulle uppskjutas till nästa ting i februari 1815 då även Hedenström skulle höras.

1815 den 15 februari fortsatte målet med den tredje parten, lantjägare Hedenström, på plats. Lantjägare Karl Fredrik Hedenström var båda makarna Gumaelius' jämnåriga syssling så det handlade verkligen om en familjeangelägenhet. Efter att föregående förhandlings protokoll lästs upp bad ett av de tidigare vittnena att få lämna ett nytt vittnesmål efter att ha rannsakat sitt samvete

"At jag den omwittnade morgonen, omkring klockan åtta wisserligen såg LandtJägaren Hedenström och Hustru Gumaelius sammenligga i GårdskammareSängen, ehuru jag icke mins wilkendera eller bägge woro afklädde. En annan dag under äldre Fru Gumaelii och Gustaf Gumaelii bortowaro i Stockholm, lade Hedenström sig först uti TrädgårdskammareSängen och derefter fogade sig Hustru Gumaelius med sitt yngsta barn. men at ingendera woro afklädde. Äfvenledes såg jag desse Hedenström och Hustru Gumaelius kyssa hwarannan, men kan icke erindra mig om en sådan wänskaps betygelse skedt flere än en gång.

Därefter hördes Hedenström som fann för gott att erkänna direkt, Hedenström förklarade, *"at han såsom den der lika med många andra finge medkännas de mensklige swagheter och brister; icke kunnat motså frestelsen som hustru Gumaelii wackra utseende hos honom upweckt utan hade med henne begått det brott för hwilket hennes man sista Ting angifwit Hedenström, som nu derföre underkastade sig Laga ansvar."*

Därefter fann också H Ch Bonnivier bäst att tillstå sitt äktenskapsbrott .... *"bör jag, då förhållandet oss emellan genom vittnens Hörande blivit lagd i öppen dag, ej vidare gagna den utväg en hvar människa tillhör, att så länge hon är oförvunnen söka sitt försvar; utan vidgår jag fritt att min Mans oordentliga och ovänliga förhållande emot mig under vårt äktenskap bragt mig till lidande och den svaghet att begå äktenskapsbrott genom olofligt umgänge med den person vittnena omtalat, legat i min säng och underkastar jag mig alltså det ansvar lagen i dylikt fall förutsätter."*

Hon ville i alla fall försvara sitt handlande och flera vittnen hördes om mannens eskapader. Jaktkamrater och pigor vittnade om hans tvetydiga tal och alltför närgångna inviter vid en övernattning vid Plångsta Fäboda i Härad. Hans förklaring var följande *"...jag tillika med Herlin och Nyblad varit å Jagt i skogsbygden och på aftonen sökte nattherberge vid hemmanet Plångsta fäboda hvilket hemmans Åboen beföll, men hade ej annat rum till hvilostad än att han då, sommartiden, anviste oss till Logen der han hade sina pigor förrut ligga. Angelägen om hvila, kunde vi ej afsky stället, just endast för det pigorne lågo där förrut, och icke kunde vi truga Bonden att då för tillfället bestå oss bättre Sängrum. Mitt ärende till Plångsta fäboda var sålede ej att söka pigor, som min Ägta maka sig inbilladt, utan jag ankom dit efter idkad jagt, dock icke att mitt skytteri haft samma riktning som min hedervärda hustru ofta lyckade KlappJagt. Mine skyttkamrater Herlin och Nyblad hafva ingenting straffvärt om mig under mitt vistande vid Plångsta Fäboda kunnat berätta ; och beträffande mine Byxor som Herlin sedt mig om morgonen igenknäppa; så måtte ingen kunna betaga mig att lossa Linningen omkring lifvet med jag hvilat, eller handtera denna del af mina kläder, såsom mig beqvämast faller. Wittnets utsago tjenar således endast att styrka, det min kärälskelige hälft, ej ägt förmåga att helt och hållet beröfva mig mine Byxor; utan att jag ännu har dem i behåll, ehuru hon elljest varit nog näsvis, att med ett och annat horn vela pryda min hjässa. Mitt samtal med Herlin då vi gingo från Plångsta fäboda och hans frågor om jag hållit efter Pigorna om natten, kan en hvar väl finna hafva varit blott skjämt oss emellan, och att jag lätit mitt svar till honom så falla som jag trodde honom skola mäst roa; och kan deraf ej något straffbart sluta, enär vittnet någon brottslighet hvarken sett eller hört."*

Fortsättning på sidan 10

Fortsättning från sidan 9

Därefter frågade domaren, assessor Lundqvist, om Johan Gustaf Gumaelius var villig att förlåta sin hustru hennes otrohet vilket han sade sig göra men han ville inte fortsätta vara gift med henne utan önskade få äktenskapet upplöst vilket ju hustrun velat från första början.

Rättens utslag blev som han önskade. De otrogna fick naturligtvis böta, Hedvig Charlotta Bonnivier 80 daler srmt och Karl Fredrik Hedenström som ogift 40 daler srmt samt genomgå hemlig skrift med avlösning. Rätten ansåg inte att det fanns bevis för äktenskapsbrott från Johan Gustaf Gumaelius sida men fann styrkt genom vittnesmål att han i hög grad varit vållande till det uppkomna "hatet och bitteheten i äktenskapet" som ledde till skilsmässan och fick därför böta 4 rdl 8 sh.

Hur gick det sedan? Johan Gustaf Gumaelius gifte sig 1822 med demoiselle Johanna Maria Ekstedt och bodde kvar i Kyrkbyn No1 i Härad där han tjänstgjorde som skollärare. Sönerna hade ju redan före skilsmässan flyttat med sin mamma till morföräldrarna i Länna prästgård och Hedvig Charlotta gifte om sig 1819 med faderns hjälppräst Adolf Henrik Hemmendorf. Han fick tjänst i Vansö sn som vice pastor 1825 och där föddes parets gemensamma son Emil Olivier 1826. I Strängnäs stifts herdaminne (Hagström) står att Hemmendorf 1829 missiverades ut på stiftet (??) och att en annan person erhöll tjänsten av biskop Thyselius.

Hemmendorf sägs vidare ha varit svag till kroppen samt ofärdig, men ägde ovanliga predikogåvor och därjämte god sångröst. Man kanske kan tolka det som att han inte orkade med tjänsten och att biskopen såg till att han fick hjälpa till i olika församlingar i stiftet. Han flyttade 1829 till Vallby (numera i Eskilstuna), vidare till Dunker, Lilla Mellösa och Floda innan han dog 1833. Turligt nog hade hustruns första man Johan Gustaf Gumaelius dött 1828 vilket innebar att hans söner ärvde Kyrkbyn No1 i Härad. Hans änka, Johanna Ekstedt, fick flytta till Eksågs gästgivargård i Härad där hon dog efter bara ett år i lungsjuka och så var Hedvig Charlotta Bonnivier – Gumaelius – Hemmendorf tillbaka med sina söner i det gamla hemmet. Ja, de äldsta sönerna som ärvt gården gick i skolan i Strängnäs så det var bara Hedvig Charlotta och yngste sonen som bodde där. År 1832 flyttade också de till Strängnäs där man bodde på två olika ställen i Västerviken innan det bar av till Stockholm 1842. Efter två år i Stockholm, hon var då 57 år gammal, upphör alla spår av Hedvig Charlotta Hemmendorf.

Jag undrar om hon gifte om sig och bytte namn ännu en gång men varken utflyttningslängder, vigsel- eller dödbok ger någon upplysning. Möjligen fick hon bo hos någon av de äldre sönerna, så långt har inte mina efterforskningar sträckt sig. Hon bodde i alla fall inte hos yngste sonen som blev präst liksom fadern vilket jag kontrollerat eftersom han en tid var präst i Överselö sn (Strängnäs). Jag skulle så

gärna vilja veta hur det gick för henne. Förhoppningsvis får jag svar på den efterlysning jag har skickat ut via Rötter.

Tredje parten i målet, Carl Fredrik Hedenström återfann jag via Internet och nättidningen Rötter där det fanns en uppgift i gravstensinventeringen

som Sveriges släktforskarförbund publicerat. Han ligger begravd på Jäders kyrkogård (Eskilstuna) under ett gammalt vackert järnkors tillsammans med sin hustru och en liten dotter.

Det är fantastiskt när man kommer in på ett sånt här sidospår där det finns så mycket uppgifter. De allra flesta av ens anor känns väldigt anonyma men de här personerna tycker jag att jag känner och det är extra roligt att allt utspelats på "hemmaplan" så att säga trots att uppslaget från början är mina småländska rötter.

Margareta Bergqvist

Källor:

Ministerialböcker, husförhörlängder, mantalslängder, domböcker, herdaminnen, Sv biografiskt lexikon, Gellerstedt, Släkten Gumaelius 1580-1952. 1952

Om någon är intresserad lämnar jag gärna uppgift om exakta referenser.

E-post: inge.margareta@telia.com

Eskilstuna Strängnäs Släktforskarförening kommer att under våren, antagligen i april månad anordna Anbyttardag för socknarna Husby-Rekarne och -Näs-hulta i samarbete med Hembygdsföreningarna i dessa socknar. Vi återkommer så snart vi har datum och plats ordnad. Vi har för avsikt att annonsera i bland annat Rötters kalendarium, samt skicka inbjudan till släkt-och-hembygdsföreningarna i vår region. Vi återkommer så klart med inbjudan i Anbudets nästa nummer.

Karl-Inge Karlberg, Sven Kullman och Sture Appelblom

Mina Estlandssvenska rötter, del 2.

Ni kanske minns att jag hade bekymmer med alla Lars, Hans, Anders och Johan som förekom i släkten Appelblom på ön Ormsö i de tidigare Estlands-svenska delarna av landet.

Efter att i födelseböckerna från 1839 till 1889 ha noterat:

7 st. Hans,

8 st. Lars,

15 st. Anders och

17 st. Johan.

Började jag med att jämföra de här namnen med motsvarande namn i vigsel – och dödböcker och med de gårds – och bynamn som fanns där. En metod som jag kallade för ”död räkning” och från början trodde på men som gjorde mig allt osäkrare eftersom jag måste använda mig av begreppet ”sannolikt” i allt för många fall. Till slut så trodde jag mig vara vid vägs ände utan att vara riktigt nöjd med resultatet.

Men så fick jag en omstart!

I en bok om svensk – esterna fanns en uppgift om att i det dåvarande ryska guvernementet Estland infördes Familjenamn år 1838 och i SVARs register fann jag ”ORMSÖ / VORMSI Familjenamnsfört. 1838 S17424 1/1”.

Förteckningen är uppställd by – och gårdsvis och omfattar öns svensk – estniska familjenamn numrerade från 1 till 216, dock utan personernas födelseår. Antalet invånare är tot. 1576, 723 mans. och 853 kvinnpersoner.

Jag fann då att år 1838 bodde i byn - Hullo, gården Påls, Johan Larsson Appelblom med hustru Maria och barnen Anders och Catharina.

- I Sviby, Hannas, bodde Hans Larsson Appelblom med hustru Brita och barnen Lars, Anders, Johan, Catharina och Maria.

- I Diby, Nybondes, bodde Lars Larsson Appelblom med hustru Maria och barnen Johan, Hans, Catharina, Gertrud, Maria och Brita.

Samtliga har familjenumret 125, fadersnamnet Larsson gör det troligt att husfäderna är bröder och att en av dem är min farfars far. Vilken av dem är tillsv. osäkert, uppgifterna är motstridiga möjligen har även prästen villat bort sig bland alla Larsar och Hansar ? Min farfar hette Hans f. 1844, det bör leda vidare till min farfarsfar och förhoppningsvis ännu längre tillbaka.

Nu är frågan, valde min farfarsfar och hans bröder familjenamnet Appelblom år 1838 eller fanns det tidigare som släktnamn? Namnet fanns i varje fall på Åland före 1838.

1762 14/2 gifte sig Båtsman Johan Appelblom från Sunds socken med pigan Walborg Mikelsdtr. från prästgården, de bodde sedan i Finby i samma socken och fick 9 barn, därav ett tvillingpar, Johannes och Elisabeth.

1823 31/5 gifte sig Skräddare Anders Johan Appelblom från Sviby (!) i Jormala socken med Pigan Stina Johansdtr. från Dalkarby. Familjen flyttade till byn Karrböle och fick 3 barn.

Finns det ett samband mellan byarna Sviby på Åland och Sviby på Ormsö? Det behöver inte vara så, namnet är förmodligen en förkortning av Svedjebyn och att svedja land har ju förekommit överallt i Norden. På dagens Ålandskarta har jag inte lyckats finna namnet Sviby så det blir väl en Ålandsresa så småningom.

Mitt nästa steg blir nu att kasta mig ut i patronymikon-havet i Ormsös kyrkböcker före 1838 för att se om jag kan fiska upp familjenamnet någonstans.

Hur gick det till att välja namn 1838, fick man välja själv eller var det prästen eller godsherrn som bestämde? Att man i en del fall valde namn med anknytning till byar och gårdar är ganska klart.

Hans Andersson i Bor(r)by tog namnet Borrman, Anders Larsson i Nor-

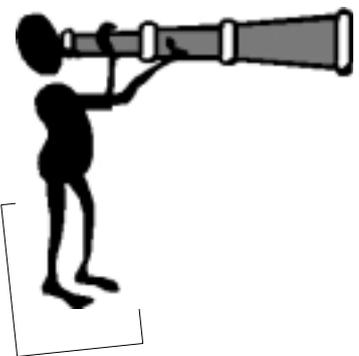
ränd blev Norring, Anders Larsson i Saxby blev Saxlin, i byn Fällarna togs namnen Fällman och Fällin, i Sviby-gården Peters blev Lars Hanssons nya namn Petrell och Johan Andersson i gården Mickas blev Mickelin, Thomas Andersson i gården Lauras blev Laurén, Johan Andersson i gården Anders blev Anderin och Mats Larson i gården Nilsas heter Nilsén.

Inslaget av blom-namn är påfallande: Appelblom, Törnblom, Nyblom, Söderblom, Edelblom, Häggblom, Engblom, Kornblom, Blomman, Blomström, samt namn med efterledet -ros: Liljeros, Lindros, Solros, Åkerros, Fagerros, AhIros, Stenros, Grönros men också namn som kan vara yrkesrelaterade som Sjöman, Timmerman, Vaktman, Murman, Åkerman och skall vi gissa att Gäddman och Notman var fiskare? Liksom i Roslagen har en del namn Norr-, Öster-, Söder- och Wester- i sitt förled.

Enstaviga namn som Ek, Ax och Id kunde kanske fungera som en mjuk övergång från bomärkestiden?

Som synes har jag som vanligt halkat in på ett sidospår, en sak som fördröjer men också förnöjer. Jag återkommer.

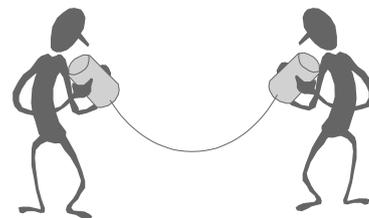
Sture Appelblom

Att användas för att titta ut över "patronymikonhavet"

Nyinkomna CD-skivor:

Vi har nu köpt in nya "Emigrantskivan" som arbetar under Windows och med utökad material och fler olika databaser.

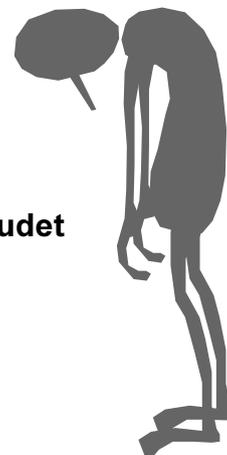
Dessutom "Klaraskivan", där du kan söka efter personer som bott i Klara församling i Stockholm under tiden 1870 – 1930.

CD-Skiva över Jönköpingsbygdens material över födda, vigda och döda har Krister Nilsson skänkt till ESSF. Han har laddat ner det via deras hemsida och bränt in det på en CD. Vi tackar givetvis för det. CD-skivan finns i lokalen och arbetar under MS Excel.

Om du vill ha denna CD-skiva för eget bruk kan du ta kontakt med Krister själv på tel. nr. 016 – 14 96 92.

Arkiv:

Tyvärr var tryckfelsnisse framme och vi vill poängtera att rätt telefonnummer är detta.

Gäller notisen om Skomakare, skräddare, bagare m. m. i förra numret av Anbudet

Nordiska Museet

Linnégatan 89 B

Stockholm

Tel. **08** - 519 561 00 kl. 10.00 - 12.00

Nyinkomna böcker till lokalen:

C. Grills "Statistiskt sammandrag af svenska indelningsverket".

Där kan du hitta regementen, rotar och boställen under den indelta tiden.

Det kom ett E-brev från Mariestad

Så här tycker en putslustig smålänning.

Allting är längre bort nu när man är ute och går.

Så t.ex. är det dubbelt så långt till affären och det har blivit en ny, kämpig backe dit också.

Jag har slutat springa efter bussen, den går ändå ifrån mig.

Det ser ut som om de gör trappstegen högre och trapporna längre nu än de gjorde förr.

Och har du lagt märke till hur små bokstäverna i böcker och tidningar har blivit?

Det är också meningslöst att be någon läsa högt, folk talar ju så lågt att man knappt hör vad de säger.

Och fy katten, så trånga kjolarna och byxorna ska vara nu för tiden. I synnerhet runt magen och höfterna.

Mätte vara dåligt glas i speglarna de gör nu, inte alls lika klara som förr.

T.o.m. folk förändrar sig. De är mycket yngre nu än jag var i deras ålder. Men å andra sidan är folk i min ålder mycket äldre än jag.

För en tid sen stötte jag på en gammal skolkamrat och tänk, hon hade blivit så gammal att hon inte kände igen mig.

Nej, ingenting är som förr, som sagt. Men man får ta det med gott humör, det är det enda som hjälper.

Gunnar

Nya Medlemmar:

Björn Simonsson	Skogsängsgatan 14	633 57	ESKILSTUNA	016 – 12 28 80
Inga Wilde	Storgatan 30	644 31	TORSHÄLLA	016 – 34 40 14
Tove Älvermark	Ståltappargatan 27	644 31	TORSHÄLLA	016 – 35 75 63
Elsebeth Olsson	Strybrolund 8680	762 95	RIMBO	08 – 512 910 89
Maj Johansson	Finningevägen 53 B	645 40	STRÄNGNÄS	0152 – 124 48
Claes-Göran Roos	Myntvägen 6	633 62	ESKILSTUNA	016 – 12 16 05
Lena Rönnlund/Hammarström	Säbygatan 10 D	644 34	TORSHÄLLA	016 – 34 46 31
Ann-Britt Torsek	Knivsta Gård	741 90	KNIVSTA	018 – 29 12 91
John Svenske	Arrendatorvägen 30	633 48	ESKILSTUNA	16 – 51 54 41
Göran Lundqvist	Franstorpsvägen 15	172 66	SUNDBYBERG	
Kerstin Gustavsson	Jören Vävares gata 1 A	633 41	ESKILSTUNA	016 – 13 64 36
Lilly Andersson	Perukmakarvägen 6	632 23	ESKILSTUNA	016 – 51 05 78
Gunnar Ståhl	Martinvägen 33	168 51	BROMMA	08 – 37 21 32
Ingrid Olsson	Grangärdesgatan 16	632 22	ESKILSTUNA	016 – 51 65 09
Kjell Nyström	Näktergalsvägen 25	633 69	SKOGSTORP	016 – 257 28
Gullbritt Haglund	Tegnérgatan 18	632 28	ESKILSTUNA	016 – 12 38 95
Anne Lindberg Wilson	Parkvägen 22	640 43	ÄRLA	016 – 701 03
Britt-Marie o Roland Möller	Vallby 1182	635 09	ESKILSTUNA	016 – 35 32 54
Mona Witt	Gamla vägen 12	632 39	ESKILSTUNA	016 – 35 25 73
Leif Gustafsson	Stenmovägen 5	633 47	ESKILSTUNA	016 – 51 64 64
Hans Axberg	Vintertorpsvägen 3	633 59	ESKILSTUNA	016 – 14 94 99
Thérèse Mattsson	Magasinsgatan 10 B	736 35	KUNGSÖR	0227 – 130 50
Buddy Eriksson	Billbergsvägen 7	633 69	SKOGSTORP	016 – 253 82
Olle Persson	Fredmans Gränd 6	644 30	TORSHÄLLA	016 – 35 58 66
Evy Hedqvist	Stenkvistavägen 9	633 51	ESKILSTUNA	016-511152
Ing-Britt Gladh	Tomtebogatan 2 C	633 48	ESKILSTUNA	016-122515
Fred Gunnarsson	Boxbomsvägen 12	633 48	ESKILSTUNA	016-134309
Kristina/Roland Gustafsson	Rosenbergsgatan 17	633 52	ESKILSTUNA	016-143279

Vi hälsar er hjärtligt välkomna till föreningen med denna symboliska blomma och vi hoppas att ni kommer att finna er väl tillrätta med nya och gamla kontakter bland annat i vår föreningslokal.

Anbyttardag i Katrineholm

Tid: den 13 april 2002 kl. 10.00 - 16.00

Lokal: Församlingshemmet Norr, mitt för Svenska Kyrkan i Katrineholm.

Område: Stora Malm, Floda, Björkvik, Julita, Lerbo och Sköldinge.

Läsapparat och mikrokort för socknarna kommer att finnas.

Kostnad: 130 kr per person (betalas vid ankomsten), i priset ingår välkomstkaffe och landgång med dryck.

Anmälan senast fredag 5 april, om du vill vara med i deltagarförteckningen, sändes till Bo Olson Kåsta Källstugan, 643 91 Vingåker eller e-post.

Information Bo Olson tel. kvällstid 0151.55 01 52, e-post sm5fnd@algonet.se.

eller Olle Danielsson tel. 0150.137 42, e-post: daniel015013742@telia.com

Välkomna till Katrineholm Flen Vingåker Släktforskarförening 13 april.

Anmälan till anbyttardag i Katrineholm, lördagen den 13 april 2002

Namn:.....

Adress:.....

Telefon:.....E-post:..... Jag har dator med: Ja Nej

Socknar, gårdar, släktnamn eller yrken du forskar på:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Det du skriver kommer att angivas i deltagarlistan. Räcker inte raderna till fortsatt på baksidan

Frågor:_____

Anmälan sänds eller mailas till Bo Olson senast 5 april. (se ovan)

Bouppteckningsregister Häradsrätter och råds- husrätter i Söderman- lands län

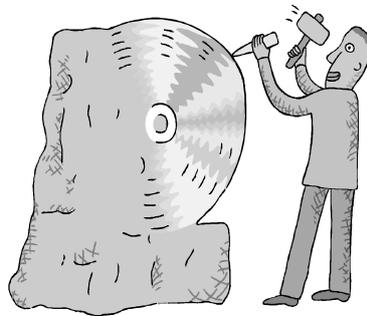
Det har kommit mängder med bra register för de som forskar i södra delarna av Sverige såväl som i norra delen av landet.

En del finns som CD-ROM andra i databaser på Internet. Äntligen, säger man då som sörmlänning när landsarkivet i Uppsala och SVAR gjort gemensam sak och "släppt" sin CD med register till bouppteckningar i Södermanlands län. Den har funnits i ofullständigt skick något år på landsarkivet men nu finns allt material som inlevererats från tingsrätterna till landsarkivet. För Villåttinge häradsrätt tyvärr endast t.o.m. 1850 eftersom arkivet fortfarande förvaras på tingsrätten i Katrineholm.

Det kommer väl så småningom, jag

har för mig att tingsrätten rationaliserats bort nu i någon omorganisation av domstolarna.

Annars innehåller skivan bouppteckningar från häradsrätterna så långt bakåt som det finns några uppgifter

och i flera fall till 1900 och något senare. Samma sak gäller rådhusrätterna där det t ex för Torshälla finns register för tiden 1639 – 1922.

Det finns utmärkta sökmöjligheter och vid "träff" får man uppgift om volym och dessutom volymens SVAR:nr och som extra finess kan man klicka på SVAR-katalog och få upp ett formu-

lär där volymen redan finns överförd och som man sedan kan komplettera med kundnr. osv. och skriva ut och sända till SVAR för att hyra de volymer man är intresserad av.

Vill man beställa online klickar man istället på "mikrokort i NAD på nätet" så kommer man via sin vanliga Internetuppkoppling direkt till rätt sida i NAD och kan klicka på beställ eller köp vilket man vill.

Beställer man via biblioteket tar man naturligtvis med utskriften och för över uppgifterna till låneblanketten utan att behöva använda SVAR-katalogen.

I allt en utomordentlig hjälp när man söker bouppteckningar. Man kan använda sin tid till att tolka vad som står i den och behöver inte lägga läsenergi på att över huvudtaget hitta den. Priset är 270:- kronor och den kan köpas från SVAR.

Margareta Bergquist

Öppettider i nya lokalen under våren 2002

Vecka	Dag	Datum	Tid	Vecka	Dag	Datum	Tid
3	Lör.	19/1	10.00 - 13.00	11	Tis.	12/3	18.00 - 20.00
4	Tis.	22/1	09.00 - 12.00	11	Lör.	16/3	10.00 - 13.00
4	Tis.	22/1	18.00 - 20.00	12	Tis.	19/3	09.00 - 12.00
4	Lör.	26/1	10.00 - 13.00	12	Tis.	19/3	18.00 - 20.00
5	Tis.	29/1	09.00 - 12.00	12	Lör.	23/3	10.00 - 13.00
5	Tis.	29/1	18.00 - 20.00	13	Tis.	26/3	09.00 - 12.00
5	Lör.	2/2	10.00 - 13.00	13	Tis.	26/3	18.00 - 20.00
6	Tis.	5/2	09.00 - 12.00	13	Lör.	30/3	Påskafton, stängt
6	Tis.	5/2	18.00 - 20.00	14	Tis.	2/4	09.00 - 12.00
6	Lör.	9/2	10.00 - 13.00	14	Tis.	2/4	18.00 - 20.00
7	Tis.	12/2	09.00 - 12.00	14	Lör.	6/4	10.00 - 13.00
7	Tis.	12/2	18.00 - 20.00	15	Tis.	9/4	09.00 - 12.00
7	Lör.	16/2	10.00 - 13.00	15	Tis.	9/4	18.00 - 20.00
8	Tis.	19/2	09.00 - 12.00	15	Lör.	13/4	10.00 - 13.00
8	Tis.	19/2	18.00 - 20.00	16	Tis.	16/4	09.00 - 12.00
8	Lör.	23/2	10.00 - 13.00	16	Tis.	16/4	18.00 - 20.00
9	Tis.	26/2	09.00 - 12.00	16	Lör.	20/4	10.00 - 13.00
9	Tis.	26/2	18.00 - 20.00	17	Tis.	23/4	09.00 - 12.00
9	Lör.	2/3	10.00 - 13.00	17	Tis.	23/4	18.00 - 20.00
10	Tis.	5/3	09.00 - 12.00	17	Lör.	27/4	10.00 - 13.00
10	Tis.	5/3	18.00 - 20.00	18	Tis.	30/4	Valborgsmässoafton, stängt
10	Lör.	9/3	Årsmöte, stängt	18	Lör.	4/5	10.00 - 13.00 Säsongsavslutning öppet hus
11	Tis.	12/3	09.00 - 12.00				

Vad hade våra soldater för vapen?

Den frågan fick vi svar på när vi gjorde ett besök på Vapentekniska museet.

En mycket kunnig och intressant guide: Claes-Göran Roos berättade och visade oss de olika vapnen.

C-G i full fart

Sablar också!

C-G började med det vapen som användes under 30-åriga kriget, nämligen musköt med luntlås, en lunta tändes som sedan glödde och antände krutet, det tog tid att ladda och träffsäkerheten var inte så stor. Musköten vägde drygt 4 kilo och ibland användes stöd för att kunna hantera detta vapen.

Flintlåsgevär uppfanns i Belgien i början på 1600-talet, flintlåset hade många fördelar framför äldre låstyper vilket gjorde att det användes allmänt som militärt vapen under slutet av 1600-talet. I Sverige användes vapnet fram till mitten av 1800-talet.

På 1700-talets senare del gjordes nya rön inom den kemiska forskningen nämligen att kaliumklorat exploderar då det utsätts för slag eller stötar, då fick vi Slaglåsgeväret.

Slaglås infördes allmänt under 1800-talets förra hälft och äldre flintlås ändrades till slaglås.

Gevären har nu blivit kortare men väger fortfarande runt 4 kilo.

1863 kom Remingtongeväret, det var ett gevär som laddades bakifrån med en så kallad enhetskula.

Patentet köptes i New York av Remington & Son. Detta vapen kvarstod som reserv intill andra världskriget.

C-G visade en läderkanon från 1625, den hette så eftersom yttersta höljet var av läder. Det höll inte så länge men kanonen var lätt att transportera i naturen.

Vi tittade också på Sablar-Värjor från 1800-talet, samt Hillebarder från 1600-talet.

C-G. den verbala kulsprutan

Under kaffet kom fler frågor och C-G visade en kulspruta som fanns i Svenska armén.

1875 tog Palmcrantz patent på den. Den hade 10 pipor och drogs på metallskodda trähjul.

Mer historik:

1813 anlades Carl Gustaf Stads Ge-

värsfaktori, muskötiden 1600-1700 var passerad och flintlåstiden led mot

Ett veritabelt konstverk

sitt slut men det var med den typen av gevär som tillverkningen inleddes.

Under slaglåstiden 1830-60 var verksamheten som mest intensiv.

Baklåstiden räknas från 1860 och fram till våra dagar.

Vi tackade Claes-Göran med ett medlemskap i föreningen för kommande år så nu blir det släktforskning för C-G, som hade tänkt börja med det redan innan vi kom på besök.

Anita Carlsson värd.

Artikel hämtad ur Grönköpings veckoblad

En kurs i släktforskning har nyligen hållits härstädes under ledning av hr grundrektor Ludvig Hagwald.

Till en början hade rätt många deltagare anmält sig till kursen, när många voro intresserade av att finna sin resp. rötter.

Rätt snart inträffade emellertid en skandalbetonad händelse, vilken tyvärr kom att betydligt dämpa det fortsatta intresset såväl för själva kursen som för släktforskning överhuvudtaget.

Adel ifrågasatt!

Fru borgmästarinnan Tekla Sjökvist, f. Sparfhök, hade anmält sig till kursen, främst för att finna en bekräftelse å den tämligen säkra släktradition, som omtalar att den sparfhöökiska släkten (vilken som bekant är s.g.s. högadlig, om än hittills ej introducerad) skulle härstamma i praktiskt taget rakt nedstigande led från stadens förste grundläggare, H.M. Konung Erik Läspe & Halte.

Traditionen har i alla tider bedömts som fullständig trovärdig, inskriven som den är i familjebibeln (en gammal släktklenod, vilken är trycket redan å 1800-taler).

Nu åstod emellertid hr. kursledare Hagwald, att någon representant skulle ha inlämnat en ansökan om adelskap, men hade han inte hittat några bevis för, att denna ansökan hade beviljats.

Däremot hade hr H. framletat en gammal lunt, ur vilken han menade sig kunna utläsa, att släktens anfader skulle ha varit en vanlig ofrälse mansperson vid namn "Lasse Sparfhöökare", som åstods ha fått såväl sitt namn som sin bärgning genom att tjuvskjuta, och till mindre nogräknade personer även avyttra, allehanda fåglar; vilda såväl som tama.

Förrädisk inbrott!

Som om det inte hade räckt med allt detta, skulle denne anfader dessutom vara förfader (visserligen genom en sidogren) till hr. f. förrädare Hildor Peterzohn.

Behövs det ju ingen djupare skolning i källkritik för att inse, att dessa åständer falla å sin egen orimlighet - i synnerhet den förmodade släktskapen (låt vara å långt håll) med hr. förr. P.

Den senare har däremot (vilket väl egentligen bara var att vänta) haft fräckheten att hävda raka motsatsen, och aktade han sig icke ens för rov att, naturligtvis helt objuden, å tredje advent infinna sig till en intimare familjebjudning i Borg-

mästareresidenset, för att, som han helt plump uttryckte saken, "umgås med tjocka släkten".

Till all lycka kunde dock hr Peterzohn avhysas rätt omgående (sedan hr rådhushusvaktmästare Ferm tillkallats, och denne i sin tur hade alarmerat hr Polis Bergström), innan han hade hunnit förse sig med alltför mycket av den framsatta glöggen.

All forskning nedlagd!

Till följd av den pinsamma incidenten kom hela den nu i vanrykte iråkade

släktforskningskursen att s.m.s. rinna bort i sanden, eftersom de flesta av deltagarna, naturligt nog, hoppade av densamma.

Dels ville dessa härigenom visa sitt deltagande med den av svår chock drabbade fru borgm:innan S. (f. Sparfhök), dels hade ju det inträffade med mer än önskvärd tydlighet visat, att de skrivna källorna ingalunda alltid äro att lita å!

Bedömdes det dessutom i allmänhet som ett rätt onödigt besvär att läsa en mängd källskrifter (vilka därtill äro skrivna med omoderna och hart när oläsliga handstilar), då ett betydligt snabbare resultat kunde uppnås genom att tillfråga stadens äldsta, frkn Sophie Liljedotter, vars hästminne (åtm. i vad det gäller Grönköpingsbornas närmare relationer till varandra) är omvitnat att sträcka sig flera mannaminnen tillbaka.

Nedtecknat av

Anita Carlsson
sekr.

Arningeresor 2002

Den 20 februari har vi bokat in oss på Svar:s mikrokortcenter i Arninge för föreningens räkning. Det blir som vanligt bussresa med avgång kl. 13.00 från Eskilstuna med diverse påstigningsplatser efter vägen samt naturligtvis även i Strängnäs för våra medlemmar i det området. Om du är intresserad av att följa med så gör du en anmälan till sekreteraren: per tfn 016 - 42 64 10, eller E-post: anita@caritakonsult.se
Välkommen

Anita Carlsson

Pressklipp

Från en kollega i "tidningsbranschen" kom följande artikel och bilder till redaktionen.

Jo det är sant, från Charlotte Börjesson som är en av tidningsmakarna för tidningen Släktdata kom detta material som hon hämtat ur en alldeles egen inbunden årgång av Ny Illustrerad tidning från 1879.

Hon har plockat ut en artikel om Torshälla med illustration vilket vi tacksammt tar emot och med stolthet tar med i Anbudet.

Torshälla

har n:o 55 bland "Rikets städer" och ligger vid Eskilstuna-ån, en kvarts mil från dess utlopp i Mälaren. Från sjön syntes fordom statskyrkans höga spira, men efter kyrktornsbranden 1873 har den gamla målarstaden för seglaren antagit en ny skepnad. Efter en red. benäget tillsänd fotografi kunna vi i dag presentera Torshälla med dess nya torn.

"Torsharg" kan väl ha varit ett offerställe i de gamla gudarnas tid, men ingen häfd förmåler något derom. Det var icke förr än 1317, orten fick stadsprivilegier, och vattenfallen i ån

torde långt mer än hednatidens minnen ha bidragit till platsens uppkomst.

Denna blef dock aldrig betydlig. Hättebröderna plundrade kusterna ända till år 1390, kungar och riksförståndare förnyade privilegierna, stapelsätt ingick för en tid i dessa, men ändå voro qvarnar och fisken af större betydenhet för Torshälla, än handel och sjöfart. Eskilstuna utbröts så småningom ur Torshälla samhälle, och dit följde den först i Torshälla uppblomstrade industrien. Nu är Torshälla förnämligast hänvist till landtmannanäringen jordbruk, så stad hon är.

Staden är en skapelse af vårt århundrade, sedan den gamla nästan totalt afbrann 1798. Den längsta gatan är omkring 2000 fot lång, tvenn kortare gå parallellt med henne och några tvärgator förbinda de tre långgatorna. Den enda stenbyggnaden i staden är kyrkan, hvars ålder ej med visshet kan uppges. 1612 tillbygdes hon och fick då sitt prydliga torn, af 306fots höjd, som nu ersattes af det, hvars utseende planschen visar. I N.I.T. (Ny Illustrerad Tidning, red. anm) n:o 41 visade vi "Torshälla kyrkas ruin efter branden d. 14 juli 1873".

En efterlysning

Det kom ett brev från en av våra medlemmar: Alf Johnson i Ödenäs, Alingsås.

Hej!

Jag vore tacksam för att få infört en efterlysning i nästa nummer av Anbudet .

Det är för närvarande virus i min dator så jag kan inte sända e-post men posten befordrar säkert mitt brev.

Eftersom jag bor på lång distans från Eskilstuna så är Anbudet den enda kontakt jag har med föreningen. Jag tycker tidningen är intressant och bra gjord.

En gång om året åker jag till Eskilstunatrakten och besöker platser där mina släktingar har bott. För två år sedan fann jag ett soldattorp i Barva från 1600-talet där en förfader bott. Torpet stod öde men i restaurerbart skick. En tanke var att köpa det och renovera det. När jag återkom i våras hade stugan rivits. Vid efterforskningar framkom att någon köpt stugan för det goda timrets skull.

Jag tycker att det är bedrövligt att något sådant får förekomma att få riva ett historiskt byggnadsverk som inner om svunna tider. Det är upprörande.

Så här ser min efterlysning ut:

Pehr Ökenström var namnet på min FF FF FF som var soldat nr. 1174 i Barva. Född 1753 och dog i krig på Sveaborg i Finland 1789. Jag efterlyser andra släktingar och släktforskare som kommit i kontakt med Ökenström. Mina uppgifter är mycket få om honom, men någon kanske vet mer?

Mitt namn är:

Alf Johnson

Ödenäs 4631

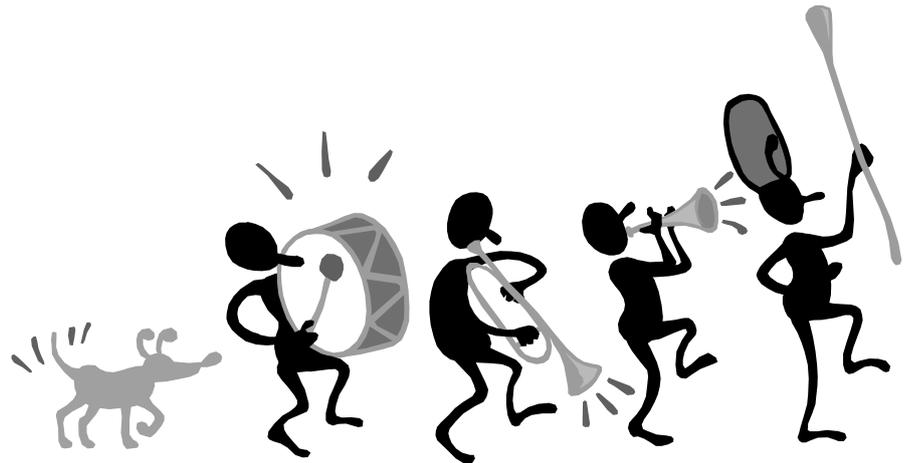
441 95 ALINGSÅS

Tel. 0322 - 534 37 på vardagar.

Föreningens egen, nytillverkade hemsida

Efter många funderingar, tankar, diskussioner, tveksamheter och så småningom en massa förberedelser, så finns nu Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförenings egen hemsida ute på nätet!

Det är klart att den är inte 100 procentigt helt klar och det lär den väl aldrig bli förresten, eftersom vi lever i en föränderlig värld.

Men klart är att Magnus Entin som erbjöd sig att ta hand om uppläggning och hantering av sidan har gjort ett mycket bra jobb!

På hemsidan kommer vi att finna högaktuell information om föreningen, ett antal intressanta länkar till annat smått och gott som rör släktforskning. Där ska finnas information om kurser, evenemang, öppettider etc. om lokalen.

Naturligtvis också en möjlighet för den som tittar in att anmäla sitt intresse för att bli medlem i föreningen eller att ställa frågor runt föreningen.

Det finns en gästbok där besökare kan skriva in sina kommentarer och ideer.

Styrelsen är också presenterad i text och kanske så småningom också med bild (om vi kan och får).

Ja var hittar vi nu denna godsak?

Adressen till hemsidan är:

<http://home.swipnet.se/essf>

Vi har också en e-postadress:

essf@swipnet.se

E-postadressen kommer väl inte att vittjas speciellt ofta så vi rekommenderar dig som vill sända något till föreningen att vända dig till någon i styrelsen med din information så kommer den att bli omhändertagen mycket snabbare.

Arne Carlsson

Kurser våren 2002

Styrelsen planerar att starta studiecirklar i följande ämnen under våren:

Allmän Grundkurs i Datakunskap

Nivå: Nybörjare.

Krav: Allmän nyfikenhet på datorn och dess användningsmöjligheter.

Omfattning: 6 träffar om 3 timmar.

Antal elever: Max 10 st. med två vid varje dator som turas om att använda tangentbord och mus.

Pris: 400 kr. inkl. kursmaterial.

Disgen

Dataprogram för registrering av dina släktuppgifter.

Nivå: Nybörjare.

Krav: Grundläggande datakunskap.

Omfattning: 6 träffar om 3 timmar.

Antal elever: Max 10 st. med två vid varje dator som turas om att använda tangentbord och mus.

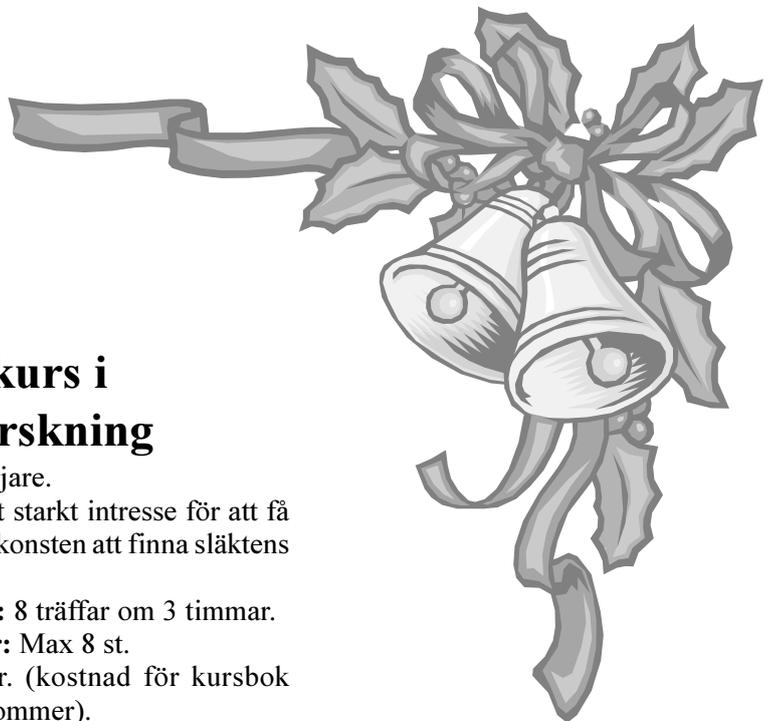
Pris: 400 kr. inkl. kursmaterial.

Några julklappstips

Det finns några exemplar av Dödskivan och Söderskivan kvar till försäljning i lokalen.

Kontakta sekreteraren om du är intresserad. Tfn 016 - 42 64 10.

Grundkurs i Släktforskning

Nivå: Nybörjare.

Krav: Ha ett starkt intresse för att få kunskap om konsten att finna släktens historia.

Omfattning: 8 träffar om 3 timmar.

Antal elever: Max 8 st.

Pris: 600 kr. (kostnad för kursbok (320 kr tillkommer).

Handskriftsläsning

Övning i att läsa gamla handstilar.

Nivå: Nybörjare.

Krav: Ha genomgått nybörjarkurs eller ha släktforskat på egen hand.

Omfattning: 4 träffar om 3 timmar.

Antal elever: Max 6 st.

Pris: 250 kr. inkl. kursmaterial.

Kursmedhjälpare

Känner du att du skulle vilja vara med som assistent / medhjälpare på någon kurs för att vidareutveckla dig själv och dina kunskaper, ta kontakt med ordföranden på tfn 016 - 42 64 10

Du som är intresserad av någon av dessa cirklar eller är intresserad av att vi ordnar en cirkel i något annat ämne:

Ta kontakt med någon i styrelsen och meddela ditt intresse så ska vi försöka se till att samordna anmälningarna.

Med den nya lokalen så kan vi säkert ordna både dag- och kvällsträffar.

Dessa kurser och cirklar kommer vi med stor sannolikhet att anordna tillsammans med något eller några av studieförbunden och då i våra lokaler och med våra kursledare.

